

NOTAT

26. februar 2013

Høringsnotat ad L 152 - Forslag til ændring af selskabsloven, lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, årsregnskabsloven og lov om Det Centrale Virksomhedsregister

1. Indledning

Lovforslaget fremsættes på baggrund af en evaluering af selskabsloven, der blev påbegyndt i februar 2012. En revisionsbestemmelse blev indsat i forbindelse med vedtagelsen af loven i 2009, hvorefter loven skulle evalueres helt eller delvist 2 år efter ikrafttrædelsen af lovens bestemmelser om selskabskapital.

Evalueringen har haft til formål at følge op på de erfaringer, som erhvervslivet, myndigheder og andre interessenter har gjort sig med den nye lov. Der er foretaget en bred høring af relevante interessenter, ligesom der er afholdt 2 møder i den kreds, der tidligere deltog i udvalgsarbejdet i forbindelse med betænkningen om moderniseringen af selskabsretten. På møderne blev de modtagne høringssvar samt konkrete emner drøftet.

Det overordnede formål med lovforslaget er at samle op på de erfaringer, som erhvervslivet, myndigheder og andre interessenter har gjort sig med den nye selskabslov fra 2009.

Lovforslaget er sendt i høring den 19. december 2012 med høringsfrist den 25. januar 2013 til i alt 109 organisationer, foreninger, m.v., jf. afsnit 4. Der er modtaget høringssvar fra 44 organisationer, foreninger, m.v. Heraf har 26 haft konkrete bemærkninger til udkastet til lovforslaget.

De generelle bemærkninger til lovforslaget gennemgås og kommenteres nedenfor i afsnit 2. Konkrete bemærkninger til de enkelte emner i lovudkastet gennemgås og kommenteres nedenfor i afsnit 3.

Høringen viser, at en bred kreds af erhvervslivets interessenter støtter indførelsen af en særlig type anpartsselskaber benævnt iværksætterselskabet som supplement til de velkendte selskabsformer aktieselskab og anpartsselskab. Iværksætterselskabet indebærer, at mindre erhvervsdrivende og iværksættere kan starte en virksomhed uden at skulle præstere et stort økonomisk indskud, samtidig med at dette sker inden for selskabslovens rammer med krav til ledelse, åbenhed og forsvarligt kapitalberedskab.

En række af de modtagne høringssvar har indeholdt bemærkninger af redaktionel og teknisk karakter, herunder især vedrørende kapitalnedsættelser samt fusioner og spaltninger. Disse kommentarer omhandler dog ikke substansen og omtales derfor ikke nærmere i dette notat.

2. Generelle bemærkninger

Høringen afspejler, at der er overvejende tilfredshed med selskabsloven fra 2009, men at der også er behov for en række ændringer og præciseringer af loven som foreslået i lovforslaget.

Kommentar

På baggrund af de tilbagemeldinger, der er modtaget i evalueringsprocessen, har det kunnet konstateres, at den nye selskabslov er blevet godt modtaget af brugerne. Det generelle billede fra evalueringen er således, at gennemførelsen af selskabsloven er sket relativt gnidningsløst, og at brugerne har positive erfaringer med anvendelsen af loven.

Evalueringen – samt Erhvervsstyrelsens erfaringer med loven – har imidlertid også vist, at der er behov for at præcisere en række af lovens bestemmelser, hvilket foreslås med nærværende lovforslag. De modtagne høringssvar viser, at der er overvejende tilslutning til de foreslåede ændringer af selskabsloven.

3. Bemærkninger til lovforslagets konkrete indhold

Kommenteringen af høringssvarene vil ske med udgangspunkt i følgende opdeling:

- 3.1. Stiftelse
- 3.2. Kapital
- 3.3. Iværksætterselskab
- 3.4. Generalforsamling
- 3.5. Kapitalafgang
- 3.6. Egne kapitalandele
- 3.7. Fusion, spaltning og omdannelse
- 3.8. Grænseoverskridende flytning af hjemsted
- 3.9. Øvrige bemærkninger til de foreslåede ændringer af selskabsloven
- 3.10. Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder
- 3.11. Lov om Det Centrale Virksomhedsregister

3.1. Stiftelse

3.1.1. Indførelse af mulighed for delvis indbetaling af overkurs

DI støtter en lempelse af kravet om fuld indbetaling af en eventuel overkurs i anpartsselskaber, således at en eventuel overkurs fremover alene indbetales med mindst 25 pct. DI anfører i den forbindelse, at muligheden for delvis indbetaling af selskabskapitalen blev til på opfordring af Moderniseringsudvalget for at mindske de økonomiske byrder på kapitale-

jerne, herunder bl.a. iværksættere. Da evalueringen har vist, at det gældende krav om fuld indbetaling af en eventuel overkurs er en hæmsko for benyttelse af denne mulighed, ser DI det som en naturlig følge at afskaffe kravet om fuld indbetaling af en eventuel overkurs.

Advokatrådet anfører, at hvis det er hensigten, at den procentvise indbetaling på selskabskapital og overkurs skal følge hinanden, bør dette fremgå af lovtæksten. Hvis det er hensigten, at indbetalingsprocenten kan være forskellig på selskabskapital og overkurs, bør dette ligeledes præciseres.

Kommentar

Forslaget indfører mulighed for, at en overkurs i et anpartsselskab kan indbetales delvis, hvis overkursen knytter sig til indskud af kontanter, der ligeledes kun er blevet indbetalt delvist.

Hensigten med forslaget er, at indbetalingsgraden på selskabskapitalen og på overkursen skal være identisk, hvilket betyder, at hvis selskabskapitalen indbetales 50 pct., skal dette ligeledes gøre sig gældende for en eventuel overkurs, hvis der ønskes gjort brug af muligheden for også at foretage delvis indbetaling af overkursen. Der er dog ikke noget til hinder for, at en eventuel overkurs fortsat indbetales fuldt ud i et anpartsselskab, uanset at den nominelle selskabskapital indbetales delvist.

Ovenstående vil blive præciseret i såvel lovtæksten som bemærkningerne.

3.1.2. Reglerne om efterfølgende erhvervelser fra stifter

Advokat Peter Møllerup anfører i sit høringssvar, at det er vanskeligt at forstå baggrunden for bestemmelsen i selskabslovens § 42 om et aktieselskabs efterfølgende erhvervelser fra en stifter. Efter hans opfattelse er det mærkeligt, at man lægger så meget vægt på ”stifterens” identitet. Realiteten er jo, at stifteren i dag i mange tilfælde er en advokat, som bistår selskabet. Beskyttelseshensynet i bestemmelsen burde efter hans opfattelse således være at sikre, at selskabet ikke til skade for kreditorerne erhverver aktiver fra ejerne – ikke stifteren.

Aalborg Universitet anfører, at den forenklede formulering af selskabslovens § 42, der foreslås videreført som § 42 a, kan bifaldes.

FSR – Danske Revisorer hilser det velkomment, at reglerne om efterfølgende erhvervelser nu også i et vist omfang kommer til at omfatte anpartsselskaber. FSR foreslår dog, at reglerne udvides til igen også at omfatte andre store kapitalejere end de oprindelige aktietegnere. Den nuværende udformning af reglerne – hvor de kun omfatter erhvervelser fra stiftere og ikke fra andre større kapitalejere – tager efter FSR’s opfattelse ikke højde for, at mange selskaber i dag stiftes som skuffeselskaber, hvorved de nye ejere (dem, der reelt driver virksomheden) ikke bliver fanget op af bestemmelsen.

Kommentar

Kommentarerne vedrører spørgsmålet om, hvorvidt der bør gælde særlige regler for erhvervelser ikke blot fra stiftere men også fra kapitalejere. I forbindelse med udarbejdelsen af selskabsloven fra 2009 blev reglerne om selskabers efterfølgende erhvervelser fra kapitalejerne og stifterne diskuteret indgående. Det blev besluttet, at bestemmelsens rækkevidde blev begrænset til, hvad der var krav om efter selskabsdirektiverne fra EU, dvs. et aktieselskabs efterfølgende erhvervelser fra en stifter. Baggrunden herfor var, at ledelsen både i et aktieselskab og et anpartsselskab altid er ansvarlige for at varetage hensynet til selskabet, og dette gælder også, når selskabet erhverver aktiver fra selskabets stiftere og kapitalejere, og i modsat fald vil ledelsen ifalde erstatningsansvar. Det blev som følge heraf vurderet, at der egentlig ikke var behov for særlige bestemmelser om erhvervelser fra kapitalejere og stiftere, men EU-reglerne medfører, at der for et aktieselskab skal være regler herom, når der sker erhvervelser fra en stifter de to første år efter stiftelsen, medmindre erhvervelsen er af bagatelagtig karakter. Reglerne herom blev derfor alene ophævet fuldstændigt for anpartsselskaber.

Det vurderes på baggrund af den gennemførte evaluering ikke, at ændringerne af reglerne om efterfølgende erhvervelser, som selskabsloven medførte i forhold til aktieselskabsloven og anpartsselskabslovens hidtidige regler, har resulteret i misbrugstilfælde.

Som led i evalueringen af selskabsloven er det dog fundet hensigtsmæssigt at øge ledelsens fokus på deres ansvar ved erhvervelser fra nærtstående til selskabet. Dette er baggrunden for, at det foreslås præciseret i selskabsloven, at ledelsen både i aktieselskaber og anpartsselskaber er ansvarlig for, at en erhvervelse af aktiver fra en stifter, kapitalejer eller medlemmer af ledelsen ikke er til skade for selskabet og dets kreditorer.

Det vurderes som følge heraf ikke nødvendigt at udvide de særlige regler om et aktieselskabs erhvervelse af aktiver fra en stifter de første to år efter stiftelsen og de afledte administrative og økonomiske konsekvenser forbundet hermed.

3.1.3. Præcisering med hensyn til rullende kapital

Advokat Peter Møllerup finder, at bemærkningerne omkring rullende kapital bør udbygges og præciseres, ligesom det bør begrundes, hvorfor der gælder denne begrænsning for, hvor mange gange en selskabskapital kan genbruges til at stifte selskaber.

FSR – Danske revisorer anfører på tilsvarende vis, at bemærkningerne omkring såkaldt rullende kapital bør præciseres, så der ikke opstår tvivl om, hvad der er gældende.

Kommentar

Det er afgørende, at et selskab stiftes ved indskud af reel økonomisk værdi.

Det accepteres ikke, at de samme værdier, uanset om der er tale om kontanter eller andre værdier, bruges til at stifte flere selskaber, såkaldt rullende kapital eller kædestiftelser. Det accepteres dog, at det samme indskud anvendes til at stifte to forbundne selskaber, idet det er vurderet som forretningsmæssigt at kunne etablere en holdingkonstruktion for det samme indskud, dvs. stiftelse af et moderselskab og et datterselskab. De samme værdier kan således ikke anvendes til at stifte tre eller flere selskaber.

Reglerne om rullende kapital finder ligeledes ikke anvendelse, hvis der er en væsentlig forretningsmæssig begrundelse for den valgte konstruktion, og hvis formålet ikke er at omgå lovens kapitalkrav. Selskabets ledelse og rådgivere samt en eventuel anmelder er ansvarlige herfor. Skatteplanlægning er ikke en tilstrækkelig forretningsmæssig begrundelse.

Bemærkningerne til lovforslaget tilrettes i overensstemmelse med ovenstående.

3.1.4. Udarbejdelse af åbningsbalance

DI støtter ophævelsen af kravet om, at der skal foreligge en åbningsbalance, når et selskabs stiftes ved indskud af en bestemmende kapitalpost, idet en afskaffelse af dette dokumentkrav reducerer omkostningerne ved stiftelse og letter de administrative byrder.

FSR – Danske revisorer støtter denne forenkling og er enige i bemærkningerne om, at åbningsbalancen har en begrænset værdi i disse situationer.

Kommentar

I forbindelse med udarbejdelsen af selskabsloven fra 2009 blev det fundet hensigtsmæssigt at stille krav om en åbningsbalance både ved indskud af en bestående virksomhed og ved indskud af en bestemmende post kapitalandele. Denne ændring skal ses i sammenhæng med, at indskud af bestående virksomhed og indskud af en bestemmende post kapitalandele blev ligestillet i relation til spørgsmålet omkring en stiftelses regnskabsmæssig virkningstidspunkt. Ønsket var således at opnå ensartethed omkring disse to indskudsformer.

Det har efterfølgende vist sig, at værdien af en åbningsbalance ved indskud af en bestemmende post kapitalandele er yderst begrænset, og at omkostningerne forbundet med udarbejdelsen heraf således ikke modsvares af tilsvarende fordele. Det foreslås som følge heraf, at kravet om en åbningsbalance begrænses til de tilfælde, hvor der indskydes en bestående virksomhed, hvor værdien af åbningsbalancen er en helt anden.

3.2. Kapital

Professor Erik Werlauff, Aalborg Universitet, professor Jesper Lau Hansen, Københavns Universitet, LO, Finansrådet, IT-Branchen og Håndværksrådet udtaler sig generelt positivt over for en reduktion af minimumskapitalkravet til anpartsselskaber.

Finansrådet er enig i, at kapitalkravet til f.eks. anpartsselskaber oftest ikke er afgørende i forhold til kreditorerne, herunder bankerne. Andre forhold såsom en god forretningsplan, kautioner og en god ledelse tæller oftest højere i en kreditgivningsvurdering. I tråd hermed har Finansrådet ingen indvendinger mod forslaget om, at kapitalkravet til anpartsselskaber nedsættes fra 80.000 kr. til 50.000 kr.

IT-Branchen anfører, at branchen har mange dygtige iværksættere, for hvem det både skal være nemt og ikke forbundet med alt for store økonomiske barrierer at etablere virksomhed. Derfor er IT-Branchen glade for, at kapitalkravet for etablering af anpartsselskaber med lovforslaget lempes fra 80.000 kr. til 50.000 kr., og at der samtidig etableres en ny ordning for iværksætterselskaber, der skal erstatte de fordele, der forsvinder ved udfasningen af S.M.B.A.-virksomhedsformen.

DI anerkender, at forslagene om nedsættelse kapitalkravet til 50.000 kr. og indførelse af iværksætterselskaber trods alt er en lempelse og dermed et skridt i den rigtige retning mod en forbedring af selskabslovens vilkår for iværksætterne. DI støtter derfor de to forslag. DI mener dog, at det samme kunne opnås på en langt enklere måde og uden yderligere risici for kreditorerne, nemlig ved helt at afskaffe det lovbestemte kapitalkrav for anpartsselskaber. For denne løsning taler også, at andre EU-lande har selskabsformer uden kapitalkrav, hvilket ikke skaber problemer i disse lande.

En afskaffelse af kapitalkravet vil efter DI's opfattelse være en væsentlig forbedring af rammevilkårene for iværksættere og alt andet lige tilskynde iværksættere til at etablere sig i anpartsselskabsformen og dermed drive virksomhed under selskabslovens regler med de fordele, det har for ejerne, selskabets kreditorer og offentligheden. En afskaffelse af det lovbestemte kapitalkrav vil selvsagt ikke betyde, at et anpartsselskab kan stiftes uden en selskabskapital. Men en afskaffelse af lovens krav vil blot medføre, at det er iværksætteren selv og ikke lovgiver, der afgør kapitalbehovet. Dette giver god mening, da selskabets ledelse efter selskabsloven er ansvarlig for, at selskabet har et forsvarligt kapitalberedskab og tilstrækkelig likviditet til at opfylde sine forpligtelser i takt med de forfalder. I den sammenhæng gør en lovbestemt selskabskapital på 80.000 kr. eller 50.000 kr. næppe den store forskel. I det øjeblik et selskab ikke kan betale sine kreditorer, er selskabskapitalen sandsynligvis tabt alligevel, hvorfor det lovbestemte beløb udgør en ringe sikkerhed for kreditorerne.

DI bemærker, at organisationen er fuldt ud opmærksom på, at da selskabsloven blev vedtaget i 2009 og kapitalkravet for anpartsselskaber sat til 80.000 kr. på trods af Moderniseringsudvalgets anbefaling om helt at afskaffe kravet, var det fordi, der var en politisk bekymring for, hvad en afskaffelse ville betyde. DI tager det foreliggende udkast til lovforslag som udtryk for, at en sådan bekymring stadig gør sig gældende.

Dansk Erhverv finder ligesom DI, at man med fordel kunne lempe kapitalkravet for anpartsselskaber til 1 kr., hvorved man ikke behøvede at indføre et iværksætterselskab.

Jesper Lau Hansen samt professor Mette Neville og professor Karsten Engsig Sørensen, begge Aarhus Universitet, stiller ligeledes spørgsmål ved begrundelsen for et kapitalkrav set i sammenhæng med forslaget til indførelse af iværksætterselskaber.

Jesper Lau Hansen anfører, at det er glædeligt, at forslaget til lovændring foreslår en reduktion af minimumskapitalen fra de nugældende kr. 80.000, der er blandt de højeste i EU. Jesper Lau Hansen bemærker i den forbindelse, at hvis minimumskravet til anpartsselskabers kapitalkrav blev ophævet, var det ikke nødvendigt at introducere iværksætterselskabet som en variation.

Ved at fastholde minimumskravet for anpartsselskaber og ophæve det for iværksætterselskaber introduceres en skelnen mellem iværksættere og etablerede virksomheder, der ikke kan begrundes i hensynet til kreditorbeskyttelse, da minimumskravet for anpartsselskaber kun er 50.000 kr., men alene må skyldes tradition. Men herved tvinges iværksættere til at vælge det særlige iværksætterselskab frem for anpartsselskaber, hvilket vil give dem en unødvendig oplevelse af alligevel ikke at være med i det gode selskab. Endvidere er der erfaringsmæssigt en betydelig 'overdødelighed' blandt iværksætterselskaber, hvilket ikke skyldes svig eller uansvarlighed, men vanskeligheden ved at være iværksætter. Det kan give iværksætterselskabet et dårligt ry som selskabsform, hvilket ikke fremmer iværksætterkulturen herhjemme.

En ophævelse af det overflødige krav til minimumskapital ville tilmed lette lovgivningen betydeligt og kan tilmed gøres ganske let, da Moderniseringsudvalgets betænkning 1498/2008 allerede indeholder et detaljeret lovforslag for dette tilfælde.

FSR – Danske Revisorer finder, at der fortsat skal stilles et kapitalkrav. Størrelsen af dette kan altid diskuteres, da der er både fordele og ulemper ved lave henholdsvis høje kapitalkrav. FSR kan godt følge argumentet om, at hvis beløbet sænkes, vil flere blive motiveret til at starte ny virksomhed op i selskabsform, hvilket kan have en positiv effekt på den samfundsøkonomiske udvikling og sikrer større åbenhed, end hvis virksomheden drives i personligt regi. Et lavt kapitalkrav bør følges op med tiltag, der bl.a. sikrer ledelsens reelle ansvar for kapitalberedskabet, gode regn-

skabskrav og effektiv adgang til pålidelig regnskabsinformation. FSR ser gerne oplysninger om, hvilke typer af virksomheder der eventuelt har nydt særligt gavn af den i 2009 foretagne lettelse af kapitalkravet.

AC gør opmærksom på, at det i praksis kan være svært at vide, hvor meget kapital der er nødvendig for at beskytte kreditorerne, og at en reduktion af kapitalkravets størrelse ikke løser dette problem.

Den Danske Dommerforening anfører, at forslaget om lempelse af kapitalkravet vil medføre merarbejde for skifteretterne og henviser i den forbindelse til det med høringssvaret vedhæftede notat fra SØ- og Handelsretten. Heraf fremgår det, at SØ- og Handelsretten bifalder udfasningen af S.M.B.A. SØ- og Handelsretten udtrykker betænkelighed ved et reduceret krav til anpartsselskaber, der forudses at føre til øgede omkostninger for staten til sagsbehandling i forbindelse med oprydning i disse sager, bl.a. i forbindelse med tvangsopløsning. De påtænkte regler om konkurskarakterne vil kræve behov for yderligere finansiering i denne type sager.

Kommentar

Det overordnede sigte med selskabsloven fra 2009 har bl.a. været at sikre gode rammevilkår for dansk erhvervsliv gennem en enkel, klar og effektiv erhvervslovgivning.

Udvalget til Modernisering af Selskabsretten udtalte i betænkning 1498/2008, at der ikke nødvendigvis er en sammenhæng mellem kapitalkravet ved stiftelse og kreditorbeskyttelse. Det nødvendige kapitalgrundlag afhænger nærmere af det enkelte kapital-selskabs forretningsgrundlag og risikoprofil.

Med selskabsloven i 2009 blev kapitalkravet for anpartsselskaber nedsat fra 125.000 kr. til 80.000 kr., men det er fortsat højere end de lande, vi traditionelt sammenligner os med.

En sænkelse af kapitalkravet for anpartsselskaber fra 80.000 kr. til 50.000 kr. betyder, at Danmark kommer mere på linje med andre europæiske lande. Hermed mindskes risikoen for, at Danmark bliver et land, hvor nye selskaber i praksis er filialer af udenlandske selskaber, der er etableret i andre lande med mindre regulering og lavere kapitalkrav end i Danmark. Dermed gøres det også lettere at oprette et lovreguleret anpartsselskab samtidig med, at der stilles krav om en vis seriøsitet i forbindelse med etablering af virksomhed.

Baggrunden for at opretholde et minimumskrav til anpartsselskaber er bl.a. et ønske om at skabe en vis troværdighed omkring anpartsformen, men også for at sikre medarbejdere og kreditorerne mod tab.

Det er endvidere vurderingen, at ledelsens pligt til at påse, at kapital-selskabets kapitalberedskab, herunder selskabets likviditet, til enhver tid er

forsvarligt, er et godt instrument til yderligere at sikre troværdighed omkring anpartsformen, samt sikre medarbejdere og kreditorerne mod tab.

Kapitalkravet og ledelsens pligt til at sikre et forsvarligt kapitalberedskab er således instrumenter, der begge er med til at sikre seriøsitet omkring denne selskabsform.

Det vurderes som følge heraf endvidere, at den foreslåede nedsættelse af kapitalkravet fra 80.000 kr. til 50.000 kr. ikke vil medføre en forøgelse af antallet af tvangsopløsninger eller konkurser.

3.3. Iværksætterselskab

3.3.1. Indførelse af iværksætterselskab

AC hilser forslaget om iværksætterselskaber velkomment. I en krisetid er der behov for initiativer, der gør det let og billigt for iværksætter at starte et selskab, og forslaget er et skridt i den rigtige retning. Det er AC's vurdering, at iværksætterselskabet vil komme til at betyde en reel lettelse af vilkårene for iværksættere i Danmark, fordi det bliver muligt at starte virksomhed uden minimumskapital og med begrænset økonomisk hæftelse. De færreste iværksættere har i opstarten den fornødne kapital til at stifte et anparts- eller aktieselskab. Viser der sig, at der er vækstpotentiale i virksomheden, kan iværksætterselskabet inden for selskabslovens rammer udvikle sig og overgå til et egentligt anpartsselskab.

Professor Erik Werlauff, Aalborg Universitet, anfører, at forslaget kan bifaldes og vil kunne blive til stor nytte, jf. det tyske forbillede. Det kan eventuelt overvejes, om der er behov for andre tiltag til kapitalbeskyttelse end blot udbyttebegrænsningen.

Finansrådet støtter forslaget om indførelse af iværksætterselskaber. Det fremgår af lovudkastet, at iværksætterselskaber skal følge reglerne om anpartsselskaber med de fornødne tilpasninger, hvilket efter Finansrådets opfattelse vil medføre en højere grad af troværdighed for selskabsformen i forhold til f.eks. S.M.B.A'er. Finansrådet vil naturligvis finde det glædeligt, såfremt de nye iværksætterselskaber kan muliggøre og være medvirkende årsag til mere vækst i Danmark.

LO kan acceptere, at anpartsselskaber får mulighed for at opbygge deres kapital.

IT-Branchen opfordrer til, at det sikres, at en række forhold vedrørende den foreslåede model tydeliggøres. Det drejer sig f.eks. om, hvordan opspæringsmodellen skal tolkes, hvis virksomheden skifter mellem under- og overskud, og om virksomhedsomdannelsen vil kunne ske skattefrit.

Håndværksrådet finder det positivt, at det bliver muligt at stifte et anpartsselskab uden en minimumskapital. Ved at kræve at iværksættersel-

skabet skal henlægge 25 pct. af selskabets årlige overskud til en bunden reserve til opbygning af kapitalgrundlaget, sikres, at kapitalforholdene bliver forbedret over de første år. Det er også med til at sikre en vis form for seriøsitet omkring selskabet og dets aktiviteter.

Professor Jesper Lau Hansen, Københavns Universitet, anfører, at et krav om minimumskapital ikke bare er overflødig som beskyttelse af kreditorerne, men også udgør en hindring for iværksættere, hvorfor det er godt, at forslaget foreslår indførelsen af iværksætterselskabet som en variant af anpartsselskabet, hvor der ikke skal gælde et krav om minimumskapital. Herved bliver iværksætterselskabet en naturlig erstatning for S.M.B.A.-formen, som foreslås afskaffet.

Professor Mette Neville og professor Karsten Engsig Sørensen, begge Aarhus Universitet, bemærker, at forslaget om en let og billig adgang til begrænset hæftelse for iværksættere hilses velkommen. Man kan dog rejse spørgsmålet, om man ikke skal benytte lejligheden til helt at afskaffe den minimumskapital- og kapitalbeskyttelsesmodel, som bygger på 2. Selskabsdirektiv og indføre et helt nyt kapitalbeskyttelsessystem, som ikke er baseret på begrebet minimumskapital og et omfattende sæt kapitalbeskyttelsesregler, men på en solvenstest. Systemet kunne sikre større fleksibilitet og kunne sikre en tilstrækkelig og måske mere effektiv beskyttelse af aktionærer og kreditorer.

Det er efter FSR – Danske Revisorers opfattelse en god ide at indføre en målrettet lovgivning for iværksættere, der betyder lempelige kapitalkrav i de selskaber, de skal starte op, og som ikke har økonomi og behov for et større kapitalgrundlag. Det er efter FSRs opfattelse en god ide, hvis iværksættere kan bruge deres økonomiske fundament i startfasen til at udvikle virksomheden frem for at binde midlerne i tvungen kapital. Da der samtidig lægges op til en løbende opbygning af kapitalen i selskabet uden mulighed for udbytte, før kapitalen er på plads, er det efter FSR's opfattelse et udmærket tiltag. Mange iværksættervirksomheder må dreje nøglen om grundet manglende adgang til finansiering. Indførelsen af iværksætterselskaber kan måske medvirke til, at flere iværksættervirksomheder får en bedre overlevelsesgrad. FSR finder dog, at der er behov for at få beskrevet modellen med opsparing af selskabskapitalen nærmere, ligesom FSR finder, at det i lovtæksten skal tydeliggøres, at der ikke kan udbetales udbytte, så længe selskabskapitalen og den særlige bundne reserve til sammen er under 50.000 kr.

FSR finder desuden, at det bør overvejes at give mulighed for at stifte et iværksætterselskab ved indskud af andre værdier end kontanter, f.eks. en bestående virksomhed. FSR finder endvidere, at der ved omregistrering af et iværksætterselskab til et sædvanligt anpartsselskab bør være krav om dokumentation for selskabskapitalen. Endelig finder FSR, at det bør overvejes, hvorvidt bestemmelserne om kapitaltab bør suspenderes for iværksætterselskaber, da et selskab med en meget lav selskabskapital meget hurtigt kommer i kapitaltab.

Advokat Peter Møllerup anfører, at der ved omregistrering af IVS til almindeligt ApS bør være krav om udarbejdelse af vurderingsrapport eller lignende, således at der ikke sker omgåelse af reglerne for anpartsselskaber.

NETS har noteret sig, at det ikke klart fremgår af lovteksten, at iværksætterselskaber ikke kan udbetale udbytte, før der er opbygget en kapital på 50.000 kr. Det anbefales, at dette fremgår af selve lovteksten til det nye kapitel 20 a.

Danske Advokater udtrykker generel betænkelighed ved at indføre iværksætterselskaber og dermed muligheden for at stifte et kapitalselskab med det, som Danske Advokater opfatter som en symbolsk betaling på 1 kr. Uanset erfaringerne i andre europæiske lande finder Danske Advokater ikke, at grundlaget for at indføre denne mulighed er tilstrækkelig belyst.

Danske Advokater ser en påfaldende risiko for, at der gøres iværksættermiljøet og samfundet som sådan en bjørnetjeneste, hvis der motiveres til etablering af selskaber, hvor det forretningsmæssige grundlag ikke er til stede, men hvor tærsklen for at sætte selskabet i gang er så lav, at forsøget gøres alligevel. Danske Advokater vurderer, at relativt flere iværksætterselskaber vil gå konkurs end procentdelen for kapitalselskaber i øvrigt. Danske Advokater fremfører i den forbindelse, at en enhver insolvent opløsning af et dansk kapitalselskab udløser en række faste omkostninger i form af håndtering i Erhvervsstyrelsen; håndtering i skifteretten; annoncering m.v. Derudover udløses i mange af opløsningerne omkostninger til likvidator, respektive kurator, og i mange tilfælde er det omkostninger, som staten ender med at bære igennem statskassenhæftelsen i de selskaber, der ikke har aktiver, der kan bære omkostningerne. Tilsvarende må det forventes, at der er kreditorer, der lider tab.

Advokatrådet anfører, at det af retssikkerhedsmæssige årsager er vigtigt, at iværksætterselskaber ikke præsenteres som løsningen på iværksætters problemer med at starte virksomhed. Selskabslovens almindelige krav og ansvarsnormer vil være gældende, herunder vil selskabet ikke kunne påtage sig forpligtelser, som det realistisk set ikke kan leve op til. Det kan derfor let blive en falsk tryghed at starte sin virksomhed i selskabsform, for den hæftelse for virksomhedens forpligtelser iværksætteren umiddelbart undgår, er der ikke meget realitet i, hvis selskabet ikke har et kapitalgrundlag til at påbegynde virksomhed. Dermed kan problemet om at rejse selskabskapital blot blive gjort til et spørgsmål om erstatningsansvar.

KL efterlyser en vurdering af lovforslagets provenumæssige konsekvenser. Primært for indtægterne fra selskabsskat, men evt. også indkomstskat i det omfang det skulle være relevant.

Dansk Told & Skatteforbund bemærker, at der efter deres opfattelse utvivlsomt er en masse godt i forslaget om indførelse af iværksættersel-

skaber, men at de har nogle bekymringer i forhold til at stifte nye selskaber uden startkapital, da der netop vil være mulighed for at stifte gæld, uden at hæfte for den efterfølgende. Baggrunden for bekymringen er, at SKAT er tvangskreditor, idet der er kredit på afregning af især moms. Det vil efter organisationens opfattelse være let at starte et selskab, undlade at afregne momsen, lade selskabet lukke igen, og så er der intet at komme efter, med det resultat, at staten (og andre kreditorer) bliver tabere, og dermed ”yder tilskud uden ansøgning”.

Skatteministeriet ser gerne, at der sker enkelte præciseringer i udkastet til lovforslag, således at der ikke er tvivl om, at et iværksætterselskab er et anpartsselskab.

Kommentar

Høringen viser, at en bred kreds af erhvervslivets interessenter støtter indførelsen af en særlig type anpartsselskaber benævnt iværksætterselskabet som supplement til de velkendte selskabsformer aktieselskab og anpartsselskab. Endvidere anses iværksætterselskabet som et egnet tilbud til mindre erhvervsdrivende og iværksættere i stedet for S.M.B.A., således at det fortsat er muligt for iværksættere at etablere sig med begrænset økonomisk hæftelse uden nødvendigvis at skulle præstere et uforholdsmæssigt stort økonomisk indskud, men samtidig således at dette sker inden for selskabslovens rammer. Erhvervsdriften kan således foregå inden for velkendte retslige rammer hvad angår krav til offentlighed, gennemsigtighed og krav til regnskabsrapportering. Enkelte høringssvar – Danske Advokater, Advokatrådet og Dansk Told & Skatteforbund - er kritiske overfor indførelse af iværksætterselskaber.

Hertil bemærkes, at de foreslåede ændringer har til formål at fremme åbenhed og god ledelse i danske selskaber samt skabe bedre vilkår for iværksættere til at etablere selskaber.

Forslaget indeholder således to hovedpunkter herom.

For det første foreslås det at ophæve muligheden for fremadrettet at stifte et S.M.B.A.-selskab, dvs. et selskab med begrænset ansvar. Undersøgelser har vist, at langt flere S.M.B.A.'er går konkurs eller tvangsopløses i forhold til anpartsselskaber.

For det andet gives mulighed for at etablere et anpartsselskab, der betegner sig ”iværksætterselskab”, der kan opbygge sin kapital gennem driften. Iværksætterselskabernes selskabskapital på 50.000 kr. opbygges ved at henlægge 25 pct. af selskabets overskud om året. Der kan ikke udbetales udbytte, før kapitalen på 50.000 kr. er opbygget.

Iværksætterselskaberne har altså nøjagtig samme krav til ledelse, åbenhed og forsvarligt kapitalberedskab som ”almindelige” anpartsselskaber. Det er samtidig vurderingen, at ledelsens pligt til at påse, at kapital-selskabets kapitalberedskab, herunder selskabets likviditet, til enhver tid er

forsvarligt, er et godt instrument til at sikre troværdighed omkring anpartsformen, samt sikre medarbejdere og kreditorerne mod tab.

På baggrund af høringssvarene er der foretaget mindre præciseringer i lovtæksten og bemærkningerne hertil for at tydeliggøre de retslige forhold omkring iværksætterselskaber. Det drejer sig især om at tydeliggøre, at iværksætterselskaber er en særlig type anpartsselskaber og ikke en særlig virksomhedsform. Der er endvidere foretaget visse præciseringer med hensyn til at tydeliggøre, at iværksætterselskaber ikke kan udbetale udbytte, før selskabskapitalen og den særlige reserve til opbygning af selskabets kapitalgrundlag samlet udgør mindst 50.000 kr. Endelig er reglerne omkring omregistrering af iværksætterselskaber til anpartsselskaber præciseret, herunder at der er krav om en revisorerklæring, der udviser, at der er dækning for kapitalen.

3.3.2. Anvendelsestidspunktet for iværksætterselskaber

AC foreslår, det akutte behov for indførelse af iværksætterselskaber taget i betragtning, at ikrafttrædelsestidspunktet for iværksætterselskaber fremrykkes og ikke afventer til januar 2014.

Kommentar

Det fremgår af lovudkastets § 5, at ministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden, således at loven bliver sat i kraft ved bekendtgørelse. Baggrunden herfor er, at visse af de foreslåede ændringer nødvendiggør tilpasninger eller udvikling af nye løsninger i Erhvervsstyrelsens it-system. Udviklingsarbejdet i forhold til forslaget om indførelse af iværksætterselskaber og ændring af minimumskapitalkravet for anpartsselskaber vil blive igangsat, så snart Folketinget har vedtaget de foreslåede ændringer.

3.4. Generalforsamling

3.4.1. Lempelse af fuldmagtsformaliteterne

Professor Erik Werlauff, Aalborg Universitet, kan tilslutte sig den foreslåede ændring af selskabslovens § 80, stk. 2, jf. forslaget § 1, nr. 39. Ligesom ved webreg-anmeldelser til Erhvervsstyrelsen bør et selskab normalt kunne stole på, at fuldmagt faktisk findes, men den skal på foranledning kunne dokumenteres.

DI bemærker, at de gældende regler om, at fuldmægtigen skal fremlægge en skriftlig dateret fuldmagt, kan være en hindring for især udenlandske aktionærs deltagelse i generalforsamlingen og dermed for, at aktionærerne kan udøve deres forvaltningsmæssige rettigheder i selskabet. Det er særligt et problem i selskaber med en meget spredt ejerkreds og mange udenlandske aktionærer. Den foreslåede ændring af bestemmelsen om fuldmagt, som indebærer, at fuldmægtigen blot skal indestå for, at en

gyldig skriftlig fuldmagt foreligger, kan forhåbentlig afhjælpe en del af dette problem. DI støtter derfor forslaget.

Dansk Aktionærforening lægger stor vægt på, at aktionærene stimuleres til at engagere sig som ejere i de selskaber, de har investeret i, ved at engagere sig i selskabernes ledelse, ikke mindst ved aktiv deltagelse i generalforsamlingerne. Dansk Aktionærforening lægger også vægt på, at aktionærer stimuleres til et langsigtet engagement i selskaberne. Dansk Aktionærforening lægger vægt på, at det gøres let for både danske og udenlandske aktionærer at deltage i generalforsamlinger og udøve deres stemmeret også gennem fuldmagter. Dansk Aktionærforening finder det forkert at slette de særlige krav til fuldmagter til bestyrelsen i § 80, stk. 4. Det er på generalforsamlingen, at aktionærene vurderer bestyrelsens og direktionens indsats. Det er ikke i overensstemmelse med det princip og heller ikke stimulerende for det aktive og engagerede ejerskab, hvis bestyrelsen kan modtage og bære uspecificerede fuldmagter med lang varighed.

Finansrådet har foreslået en smidiggørelse af reglerne om fuldmagt ved generalforsamlinger for derved at styrke rammerne for aktivt ejerskab især af hensyn til udenlandske aktionærer. Finansrådet finder dog ikke, at den foreslåede løsning hverken forenkler eller smidiggør processen vedrørende fuldmagtsforholdet mellem den udenlandske aktionær og dennes depotbank, idet en fuldmægtig kan blive anmodet om at dokumentere, at fuldmagten foreligger samt, at det overlades til dirigenten at tage stilling til, om fuldmagten rent faktisk skal fremlægges. Det vil betyde, at der for at være på den sikre side altid skal medbringes en skriftlig fuldmagt fra fuldmagtsgiveren til generalforsamlingen. Dette vil i praksis være svært at efterleve for udenlandske aktionærer, som normalt ikke har en dansk bankforbindelse, men er afhængige af en kæde af finansielle formidlere. Finansrådet foreslår således, at bemærkningerne til lovforslaget ændres, således at følgende tekst tilføjes: "Såfremt stemmeinstruktionerne kommer fra en udenlandsk aktionær, som bruger en kæde af finansielle formidlere (proxy voting), vil kravet om skriftlig dokumentation ikke gælde." Cirka 50 pct. af de børsnoterede aktier på de danske børser er ejet af udenlandske investorer. Ifølge Finansrådets uofficielle opgørelse bliver cirka 40 pct. af disse udenlandske stemmeafgivelser ved generalforsamlingerne frasortet på grund af formalitetsindsigelse blandt andet i høj grad på grund af manglende dokumentation af fuldmagtsforhold. Samlet set betyder det i gennemsnit, at i alt 20 pct. af alle afgivne stemmer ved en generalformsamling ikke tælles med i det samlede resultat.

VP Investor Services finder, at den foreslåede ændring af fuldmagsreglerne ikke løser de påpegede problemstillinger, der skal sikre, at udenlandske kapitalejere kan udnytte deres forvaltningsmæssige rammer på danske selskabers generalforsamling. Da der stadig skal foreligge en gyldig skriftlig fuldmagt, vil aktionæren og kæden af finansielle formidlere i al væsentlighed skulle gennemføre det samme arbejde som hidtil. Desuden indeholder forslaget ikke begrænsninger på, hvilke fuldmægtige dirigen-

ten/selskabet som udgangspunkt kan acceptere som repræsentant for aktionæren. VP Investor Services foreslår bl.a., at en nominee skal kunne repræsentere en aktionær uden krav om at kunne fremvise en fuldmagt fra den egentlige aktionær.

Danske Advokater bemærker, at selskabslovens nuværende regler om registreringsdato og fuldmagter i praksis betyder, at et meget stort antal stemmer fra aktionærer i børsnoterede selskaber, der ejer aktier gennem nominees, må afvises på generalforsamlingen. I flere tilfælde har det drejet sig om mellem en tredjedel og halvdelen af samtlige meddelte fuldmagter. For at forbedre muligheden for at flere stemmer kan accepteres, foreslås det i høringsudkastet at ophæve kravet om, at fuldmagter skal fremlægges på generalforsamlingen, idet der i stedet indsættes bestemmelse om, at fuldmagtshaver indestår for, at fuldmagt foreligger. Dette forslag vurderes af Danske Advokater som utilstrækkeligt. Forslaget indebærer en række større eller mindre ulemper – udover det forhold, at ændringen ikke er tilstrækkelig til at løse det basale problem med at sikre simpel cross border voting.

I stedet for det foreslåede system bør det overvejes at give nominees ret til at udøve stemmeretten på de aktier, der er noteret i nominee's navn. Nominee'en bør i så fald tillige være forpligtet til på anfordring at oplyse identiteten på de bagvedliggende aktionærer samt at identificere disses individuelle beholdninger (pr. registreringsdatoen) – og deres stemmeafgivelse. Ved denne model undgås, at udøvelsen af stemmeretten bliver betinget af, om et fuldmagtsforhold kan dokumenteres. En potentiel problemstilling om anerkendelse af ”fuldmagtshavere uden fuldmagt” kan undgås ved at tilføje det nævnte krav om oplysning af underliggende ejerforhold på anfordring, og oplysningskravet sikrer, at selskabets interesse i at kende de bagvedliggende aktionærer varetages. Hvis dette videregående forslag ikke kan imødekommes, har Danske Advokater en række tekniske forslag til forbedring af modellen.

Advokatrådet bemærker, at forslaget om at ophæve kravet om, at fuldmagter skal fremlægges på generalforsamlingen ikke medvirker til at fjerne de udfordringer der er med at sikre udenlandske aktionærer forvaltningsmæssige rettigheder på danske selskabers generalforsamlinger. I dag må der ses bort fra op mod halvdelen af fuldmagterne fra udenlandske aktionærer i noterede selskaber, som ejer aktier gennem nominees, som følge af at det ikke er muligt at identificere fuldmagtsgiver med fuldmagtsgivers aktiepost. Advokatrådet finder, at forslaget ikke medfører en materiel lempelse af kravene til stemmeafgivelse, idet det fortsat er en betingelse for gyldig stemmeafgivelse, at nominee er i besiddelse af en skriftlig fuldmagt fra aktionæren. En væsentlig negativ følge af forslaget er, at forslaget forøger usikkerheden omkring stemmeafgivningen og lovmæssigheden af de beslutninger, som træffes på generalforsamlingen set i forhold til de nuværende regler. Det objektive ansvar for fuldmagtshaver vil ikke altid udgøre et tilstrækkeligt værn for selskabet i en situation, hvor der er truffet en beslutning, som senere viser sig at være ugyldig.

Advokatrådet anbefaler derfor, at forslaget ikke gennemføres. Det bør i stedet overvejes, at give nominees retten til at udøve stemmeretten på de aktier, som er noteret i nominee's navn, således at nominee skal være forpligtet til at oplyse identiteten på de bagvedliggende aktionærer og deres aktiebeholdning pr. registreringsdatoen og ved stemmeafgivelsen. Dermed undgår man, at udøvelsen af stemmeretten bliver betinget af, hvorvidt et fuldmagtsforhold kan dokumenteres.

Kommentar

Lovudkastet, der har været i høring, indeholder visse ændringer omkring fuldmagter i forhold til generalforsamlinger. Det drejer sig om at lempe på det gældende dokumentationskrav om, at en fuldmægtig skal fremlægge en skriftlig og dateret fuldmagt og om at ophæve de særlige krav vedrørende fuldmagter til kapital selskabets ledelse.

Det har været et grundlæggende selskabsretligt krav at kræve dokumentation for, at der foreligger et fuldmagtsforhold ikke alene fra dansk side, men også inden for EU. Direktiv 2007/36/EF af 11. juli 2007 om udøvelse af visse aktionærrettigheder i børsnoterede selskaber fastætter fælles rammer for fuldmagtforhold. Det fremgår af artikel 11, at fuldmægtige kun kan udpeges, og selskaberne kun kan underrettes herom skriftligt. Disse bestemmelser finder tilsvarende anvendelse på tilbagekaldelse af en fuldmagt. Skriftlighedskravet kan dog opfyldes ad elektronisk vej. Det er således vurderingen, at skriftlighedskravet ikke kan tilsidesættes.

Overvejelserne bag forslaget om at lempe de gældende dokumentationskrav og dermed mere fleksible rammer har været at skabe mulighed for, at der i forholdet mellem den egentlige aktionær og op gennem kæden af finansielle formidlere kan tilrettelægges konkrete og hensigtsmæssige procedurer, samt at der i forhold til dirigenten kan tilrettelægges egnede procedurer, der i videre omfang sikrer aktionærernes forvaltningsmæssige rettigheder. Det vurderes umiddelbart, at det vil være i strid med selskabslovens ligebehandlingsprincip at lovfæste i selskabsloven, at visse repræsentanter, nominees, til forskel fra øvrige aktionærer ikke er underlagt et krav om at dokumentere fuldmagtsforholdet eller at tillægge andre end aktionærer forvaltningsmæssige rettigheder, uden at der foreligger et fuldmagtsforhold.

I forbindelse med gennemførelsen af evalueringen af selskabsloven har det fra flere organisationer m.v. været anført, at selskabslovens gældende regler om fuldmagter, herunder især dokumentationskravet, gav anledning til problemer i forhold til afholdelse af generalforsamlinger i børsnoterede selskaber, idet en væsentlig andel af de børsnoterede selskabers udenlandske aktionærer i praksis afskæres fra at deltage i selskabernes generalforsamlinger. Disse betænkeligheder fremgår også af mange høringssvar.

Det vurderes som afgørende, at hvis der på dette punkt gennemføres en ændring af reglerne, skal det være den helt rigtige løsning, idet det for de

omfattede selskaber kan være en voldsom belastning, hvis reglerne ændres flere gange.

En række af høringsparterne har imidlertid stillet spørgsmålstegn ved, hvorvidt den foreslåede løsning er den rigtige løsning på de skitserede problemer omkring udenlandske aktonærers mulighed for at gøre deres indflydelse gældende i danske børsnoterede selskaber. Hertil kommer, at EU Kommissionen i december 2012 har fremlagt en handlingsplan for europæisk selskabsret og corporate governance, KOM (2012) 740. Et af de initiativer, som Kommissionen påtænker at iværksætte, drejer sig om at styrke aktionæringagementet. I den forbindelse påtænker Kommissionen at foreslå ændringer til direktiv 2007/36/EF af 11. juli 2007 om udøvelse af visse aktionærrettigheder i børsnoterede selskaber.

Det foreslås som følge heraf ikke at medtage de foreslåede ændringer med hensyn til fuldmagtsreglerne i lovforslaget, og i stedet opfordre Kommissionen til at fremskynde arbejdet med denne del af handlingsplanen, således at der kan blive fundet en fælles løsning på EU-niveau. Erhvervsstyrelsen har i den forbindelse oplyst, at flere andre medlemslande i henhold til styrelsens oplysninger står med lignende udfordringer, hvad angår til sikring af udenlandske investorers forvaltningsmæssige rettigheder.

Den foreslåede ophævelse af særbestemmelsen om fuldmagter til bestyrelsen vil dog blive opretholdt, idet det på baggrund af evalueringen af selskabsloven vurderes, at der ikke er behov for at opretholde de særligt restriktive krav i forbindelse med fuldmagter til bestyrelsen, som endvidere anses for at være en administrativ belastning for selskaberne.

3.4.2. Registrerings- og anmeldelsesdato

Danmarks Rederiforening anfører, at transaktioner for børsnoterede virksomheder registreres automatisk i Værdipapircentralen (VP) Dette sker først efter valørperiodens udløb, som er ca. 3 dage efter handelsdatoen. Først på denne dag overgår de forvaltningsmæssige rettigheder til den nye aktionær. Senest dagen efter, er aktierne registreret i ejerbogen (oftest samme dag), hvilket sker ved en meddelelse fra VP til selskabets aktiebogsfører. Dvs. at for børsnoterede selskaber dækker § 84, stk. 2, kun den typisk halve dag eller mindre, der går fra valørdatoen (ca. 3 dage efter handelsdagen) til at aktierne bliver registreret i ejerbogen, og ikke, som man umiddelbart kunne tro (og som en aktionær nok ville antage), de 3 dage fra handelsdagen og indtil indførslen i ejerbogen. Rederiforeningen foreslår derfor, at § 84, stk. 2, omformuleres, så det gøres klart, at den ny ejer ikke har forvaltningsmæssige rettigheder før efter valørperiodens udløb.

Danske Advokater og Advokatrådet bemærker, at det bør overvejes at give selskaberne mulighed for i vedtægterne at fastsætte en frist senere end registreringsdatoen for dokumentation af aktiebesiddelser pr. registre-

ringsdatoen. I praksis er det vanskeligt for nominee banker at fastslå ejerforhold ved udgangen af registreringsdatoen og senest samtidig sørge for indberetning heraf til selskabet.

Danske Advokater, VP Investor Service og Advokatrådet henstiller, at det i bemærkningerne til nyaffattelsen af § 84, stk. 4, præciseres, at en aktionær, der ikke rettidigt har anmodet om adgangskort, ikke vil kunne give fuldmagt til tredjemand, uanset den pågældende tredjemand på anden vis måtte have løst adgangskort. Disse organisationer finder endvidere, at det i bemærkningerne også bør præciseres, at et selskab, der eksempelvis har en vedtægtsbestemt tre-dages-frist for løsning af adgangskort, konkret kan fravige dette, hvis det utvetydigt fremgår af indkaldelsen. Dette burde være uproblematisk og i overensstemmelse med de principper, der allerede beskrives i motiverne, idet der er tale om en lempelse for aktionærerne, og idet alle aktionærer stilles lige.

Professor Erik Werlauff, Aalborg Universitet, støtter, at det for unoterede selskaber bliver præciseret, at de ikke behøver at tage hele "pakken" med registreringsdato og anmeldelsesfrist, men kan vælge én eller begge, som de ønsker.

Kommentar

Selskabslovens § 84 er for børsnoterede selskabers vedkommende en gennemførelse af direktiv 2007/36/EF af 11. juli 2007 om udøvelse af visse aktionærrettigheder i børsnoterede selskaber, artikel 7. Direktivet rummer ikke mulighed for at differentiere registreringsdagen afhængig af, hvordan ejerforholdet er tilrettelagt.

Det skal bemærkes, at valørdato ikke indgår i selskabsloven som et selskabsretligt begreb. Afgrænsningen af en kapitalejers forvaltningsmæssige og økonomiske rettigheder er reguleret i selskabsloven. Det skal endvidere bemærkes, at fravigelse fra vedtægtsbestemmelser skal respektere selskabslovens krav herom.

Hvad angår anmeldelse af deltagelse i generalforsamlingen, eventuelt ved fuldmægtig, vil anmeldelseskravet gælde den individuelle kapitalejer. Den pågældende skal således have opfyldt anmeldelseskravet på egne vegne eller på vegne af en fuldmægtig som konkret repræsentere kapitalejeren.

3.4.3. Redegørelse for afstemningsresultatet.

Danmarks Rederiforening bemærker til selskabsloven § 101, stk. 6, at rederiforeningen gerne ser reglerne om redegørelse for afstemningsresultatet præciseret, ligesom rederiforeningen finder det uhensigtsmæssigt, at enhver aktionær med støtte i aktionærdirektivet kan kræve en fuldstændig redegørelse for afstemningsresultatet.

Kommentar

Der er for så vidt angår reglerne om afstemningsresultater tale om en gennemførelse af direktiv 2007/36/EF af 11. juli 2007 om udøvelse af visse aktionærrettigheder i børsnoterede selskaber, artikel 14. Såvel direktivteksten som den nationale gennemførelsesbestemmelse om redegørelse for afstemningsresultatet er formuleret fleksibelt for ikke at pålægge selskaberne utilsigtede administrative byrder.

EU Kommissionen har i december 2012 fremlagt en handlingsplan for europæisk selskabsret og corporate governance, KOM (2012) 740. I den forbindelse påtænker Kommissionen at foreslå ændringer til direktiv 2007/36/EF af 11. juli 2007 om udøvelse af visse aktionærrettigheder i børsnoterede selskaber. I forbindelse med dette arbejde vil der kunne ske en evaluering og eventuelt en revurdering af direktivets krav på dette område.

3.5. Kapitalafgang

3.5.1. Udlodning

Advokat Peter Møllerup anfører, at der i lovforslaget henvises til, at udbytte kun kan udbetales, såfremt beløbet ikke allerede er ”forbrugt”, og spørger til, hvad der menes med dette begreb og om det er likviditet, som der henvises til.

Kommentar

Der ændres med den foreslåede affattelse af § 182, stk. 3, ikke på de midler, der kan anvendes til udlodning af ekstraordinært udbytte, men alene på den periode, hvor midlerne er optjent. Den gældende bestemmelse i selskabslovens § 182, stk. 3, omtaler ligeledes midler, der ”ikke er udloddet, forbrugt eller bundet”, der ændres således ikke herpå med den foreslåede affattelse. Det fremgår af lovbemærkningerne til den gældende § 182, stk. 3, at der med midler, der ikke er udloddet, forbrugt eller bundet, menes midler, der ikke på tidspunktet for udlodningen allerede er disponeret over. De hidtil gældende bemærkninger til bestemmelsen vil fortsat være gældende med de ændringer, som følger af lovforslaget.

3.5.2. Automatisk registrering af kapitalnedsættelse

Advokat Peter Møllerup anfører endvidere, at det virker noget teoretisk at angive en pligt for ledelsen til at foretage en vurdering mellem anmeldelse og ”afbrydelse af den automatiske registrering” og spørger om det vil medføre advokatansvar, hvis advokaten – som er blevet anmodet om at foretage registreringen – ikke spørger ledelsen, om den ønsker at reagere?

Kommentar

I forbindelse med selskabsloven blev der indført mulighed for automatisk gennemførelse af en kapitalnedsættelse, jf. selskabslovens § 193, medmin-

dre Erhvervsstyrelsen modtager anmeldelse om, at beslutningen om kapitalnedsættelse er ændret eller trukket tilbage.

Der påhviler kapital­selskabets centrale ledelsesorgan en særlig handlepligt i form af anmeldelse til Erhvervsstyrelsen, hvis kapitalforhøjelsen ikke kan gennemføres i overensstemmelse med den oprindelige beslutning.

Hvorvidt selskabets rådgivere, f.eks. advokat, kan blive pålagt ansvar, henhører under domstolene.

3.5.3. Overtagelsesbalance ved kapitalafgang

Danske Advokater anfører, at der ikke synes at være samme behov for en overtagelsesbalance ved kapitalafgang som ved indskud af en bestående virksomhed, og at det bør overvejes, om kravet ikke helt kan udgå. For kreditorerne må det afgørende være, at værdien af de aktiver, der uddeles, svarer til det vedtagne uddelingsbeløb.

Kommentar

Med lovforslaget foreslås det at ændre § 36, stk. 3, 1. pkt., således, at der fremover ikke skal udarbejdes en balance i forbindelse med udlodning af en bestemmende post kapitalandele. Med lovforslaget vil vurderingsberetningen alene skulle indeholde en overtagelsesbalance, hvis udlodning af udbytte sker ved udlodning af en bestående virksomhed.

Ved udlodning af en bestemmende post kapitalandele vil balancen alene indeholde kapitalandelene og egenkapitalen. Det vurderes, at en balance ved udlodning af en bestemmende post kapitalandele ikke bidrager med yderligere værdi til vurderingsberetningen.

Overtagelsesbalancen skal ved udlodning i andre værdier end kontanter indeholde de aktiver og eventuelle passiver, der udloddes. Det vurderes, at årsregnskabet ikke kan anvendes som overtagelsesbalance, da der er krav om, at aktiverne skal måles til dagsværdi med henblik på at sikre, at aktivernes markedsværdi på beslutningstidspunktet kan rummes inden for den besluttede udlodning og frie reserver. Det er fortsat vurderingen, at overtagelsesbalancen har betydning for indholdet af den samlede vurderingsberetning, hvorfor det foreslås, at den fortsat skal udarbejdes ved udlodning af udbytte i form af en bestående virksomhed.

Tilsvarende gør sig gældende ved udlodning af ekstraordinært udbytte i andre værdier end kontanter, jf. selskabslovens § 183, stk. 5, og ved kapitalnedsættelse i andre værdier end kontanter, jf. selskabslovens § 190, stk. 2, der foreslås præciseret i lovforslaget.

3.5.4. Kapitalnedsættelse og samtidig kapitalforhøjelse

Advokatrådet anfører for så vidt angår selskabslovens § 192, stk. 2, at der i relation til kravet om samtidighed endvidere bør gives mulighed for, at den samtidige kapitalforhøjelsesbeslutning træffes af bestyrelsen i henhold til en bemyndigelse fra generalforsamlingen.

Kommentar

Som udgangspunkt skal der ved kapitalnedsættelse til udbetaling til kapitalejerne eller henlæggelse til særlig reserve, ske opfordring til kreditorerne om at anmelde deres krav til selskabet, jf. selskabslovens § 92, stk.1.

Det følger imidlertid af selskabslovens § 192, stk. 2, at der ikke skal ske opfordring til kreditorerne i henhold til § 192, stk.1, hvis kapitalen samtidig forhøjes ved tegning af mindst samme nominelle beløb med tillæg af overkurs som nedsættelsesbeløbet.

Der er således tale om en undtagelse fra kravet om, at kreditorerne ved kapitalnedsættelse til udbetaling til kapitalejerne eller henlæggelse til særlig reserve, skal opfordres til at anmelde deres krav til selskabet under forudsætning af, at der sker en samtidig kapitalforhøjelse.

Kravet om, at kapitalnedsættelsen og kapitalforhøjelsen skal være samtidige betyder, at der på en og samme generalforsamling skal træffes beslutning om såvel kapitalnedsættelsen såvel som kapitalforhøjelsen. En kapitalnedsættelse og kapitalforhøjelse kan således ikke anses for samtidige, hvis generalforsamlingen træffer beslutning om kapitalnedsættelsen, mens det er det centrale ledelsesorgan, f.eks. bestyrelsen, der træffer beslutning om kapitalforhøjelsen.

3.6. Egne kapitalandele

3.6.1. Midler der kan anvendes til erhvervelse af egne kapitalandele

Advokat Peter Møllerup anfører, at forslaget om ikke at kunne anvende overskud optjent i det indeværende regnskabsår til at erhverve egne kapitalandele vil medføre en væsentlig forringelse i mulighederne for at gennemføre generationsskifter.

Danske Advokater bemærker, at tilbagekøb af egne kapitalandele i praksis anvendes som et alternativ til udbetaling af ekstraordinært udbytte, og at det derfor ikke forekommer velbegrunderet, at muligheden for at returnere overskudskapital til aktionærerne gennem tilbagekøb af egne kapitalandele gøres mere restriktiv end gennem ekstraordinære udbytter.

Kommentar

Efter de gældende regler om erhvervelse af egne kapitalandele kan et selskab erhverve egne kapitalandele inden for de midler, der kan anvendes til ekstraordinært udbytte.

Reglerne om erhvervelse af egne kapitalandele bygger for aktieselskabers vedkommende på EU-regulering. Erhvervsstyrelsen har vurderet, at det er tvivlsomt om der er hjemmel i EU-regulering til at tillade erhvervelse af egne kapitalandele for midler, der kan anvendes til ekstraordinært udbytte, idet et aktieselskab efter EU-reglerne vurderes alene at kunne erhverve egne kapitalandele inden for midler, der kan anvendes til ordinært udbytte. Forskellen mellem ekstraordinært og ordinært udbytte er, at der ved udbetaling af ekstraordinært udbytte er mulighed for også at udbetale et eventuelt overskud siden statutidspunktet i sidste årsrapport som udbytte.

I lyset heraf er der i lovforslaget lagt op til, at det fremover ikke skal være muligt at anvende et eventuelt løbende overskud siden seneste årsrapport til at erhverve egne kapitalandele, da dansk selskabslovgivning naturligtvis skal være i overensstemmelse med den bagvedliggende EU-regulering.

For så vidt angår anpartsselskaber er der ikke EU-regulering, der forhindrer erhvervelse af egne kapitalandele for et eventuelt løbende overskud. Det vurderes imidlertid ikke hensigtsmæssigt, at der på dette punkt skal være forskel på, hvad der gælder for aktieselskaber og anpartsselskaber.

3.7. Fusion, spaltning og omdannelse

Aalborg Universitet tiltræder, at der i fortsættelse af de forenklinger, der allerede har fundet sted, herunder med mulighed for i enighed at fravælge en række former for dokumenter, nu sker en række sproglige præciseringer, finpudsninger og dermed cementering af de tidligere gennemførte forenklinger.

DI finder, at de foreslåede ændringer af reglerne om fusion og spaltning for en stor dels vedkommende er præciseringer og redaktionelle ændringer i øvrigt, der gør de gældende regler klarere, hvilket DI vurderer som særdeles nyttigt.

Kommentar

Forslaget om at præcisere og tydeliggøre blandt andet reglerne om fusioner og spaltninger er blevet positivt modtaget. Det understøtter vurderingen af, at der er et behov for de foreslåede præciseringer og tydeliggørelser med henblik på at sikre, at der er klarhed omkring denne del af selskabslovens regler, der er blandt de mest komplicerede.

3.7.1. Periode for kreditorernes anmeldelse af krav

DI oplyser, at de kan tilslutte sig forslaget om, at kreditorerne fremadrettet skal have en frist på 4 uger fra Erhvervsstyrelsens offentliggørelse af modtagelse af oplysninger om den påtænkte fusion/spaltning svarende til, hvad der gælder ved kapitalnedsættelser. Forslaget har efter DI's opfattelse den nyttige virkning, at den pågældende transaktion kan gennemføres hurtigere end i dag, idet fusionen eller spaltningen vil kunne registreres umiddelbart efter beslutningen om at gennemføre fusionen/spaltningen.

Kommentar

Den gennemførte høring viser, at den foreslåede ændring med hensyn til kreditorernes anmeldelse af krav er hensigtsmæssig.

3.7.2. Præcisering af indholdet af vurderingsmandens erklæring om kreditorernes stilling (kreditorerklæringen)

FSR – Danske Revisorer anfører, at det er hensigtsmæssigt at præcisere, at vurderingsmanden ved afgivelse af vurderingsmandserklæringen om kreditorernes stilling skal vurdere, hvorvidt kreditorernes stilling forringes ved fusionen eller spaltningen i forhold til deres nuværende stilling.

Kommentar

I forbindelse med evalueringen af selskabsloven blev det afdækket, at det kunne være hensigtsmæssigt at præcisere udtrykkeligt i selskabsloven, at vurderingsmandserklæringen om kreditorernes stilling er en såkaldt ikke-forringelseserklæring, hvor vurderingsmanden skal vurdere, hvorvidt transaktionen medfører, at kreditorerne stilles dårlige end deres nuværende stilling. Den gennemførte høring vurderes at have bekræftet vurderingen.

3.7.3. Indførelse af mulighed for at fastsætte regler om offentliggørelse af fusionsplaner og spaltningplaner via de implicerede selskabers hjemmesider.

FSR – Danske Revisorer påpeger i deres høringssvar, at brugerne af selskabsoplysninger, herunder om fusioner og spaltninger, er bedre tjent med, at oplysningerne er samlet på struktureret vis ét sted i et centralt register, hvor disse nemt kan findes frem – herunder også historiske forhold. Med arkivering på selskabernes egne hjemmesider og registrering af et link i Erhvervsstyrelsens it-system til selskabernes egne hjemmesider opstår der efter FSR's opfattelse problemer med sikkerheden for adgangen til oplysningerne. FSR anfører i den forbindelse, at tilsvarende hjemler i 2010 blev foreslået indsat i selskabsloven af den daværende økonomi- og erhvervsminister, men at denne del af forslaget udgik af lovforslaget under folketingsbehandlingen på grund af politisk bekymring herom. FSR mener derfor, at de foreslåede hjemler vedrørende offentliggørelse af planer skal udgå af lovforslaget.

Kommentar

Hovedparten af de indkomne høringssvar har ingen kommentarer til de foreslåede bemyndigelseshjemler, som medfører, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler for offentliggørelse af bl.a. fusions- og spaltningsplaner via de involverede selskabers hjemmesider.

Ved en eventuel udnyttelse af bemyndigelserne vil det være et krav, at der i Erhvervsstyrelsens it-system foretages en offentliggørelse, der indeholder en reference, som giver adgang til den pågældende hjemmeside, hvor offentliggørelsen har fundet sted samt oplysning om datoen for offentliggørelsen.

Inden en eventuel udnyttelse af hjemlen vil Erhvervsstyrelsen indgå i en drøftelse med nøgleinteressenterne, hvor fordelene og eventuelle ulemper ved udnyttelsen af hjemlen vil kunne blive afdækket. Bemyndigelserne vil først blive udnyttet, hvis det vurderes forsvarligt, herunder i forhold til brugerne af selskabsdata og eventuelle minoritetskapitalejere samt kreditorer.

Det vurderes imidlertid hensigtsmæssigt at fremtidssikre selskabsloven således, at Erhvervsstyrelsen i en bekendtgørelse kan fastsætte regler om en alternativ offentliggørelse af planer, hvis det skønnes som hensigtsmæssigt og forsvarligt, således som der også i EU-reguleringen er åbnet op for.

Det bemærkes, at der også på andre områder allerede er indført mulighed for offentliggørelse via selskabernes hjemmesider. En sådan mulighed gælder således for oplysninger i regnskabet om god ledelse og samfundsansvar, hvor selskaberne kan vælge at henvise til oplysninger offentliggjort på deres hjemmesider, hvis nærmere krav hertil er opfyldt.

3.8. Grænseoverskridende flytning af hjemsted

Aalborg Universitet tiltræder, at Danmark nu for sit vedkommende, og under forudsætning af gensidighed i hvert enkelt tilfælde, indfører mulighed for hjemstedsflytning til og fra Danmark. Reglerne forekommer operative og så enkle, som det nu er muligt, herunder ved genbrug af fusionsreglerne, særligt vedrørende medarbejderindflydelse.

DI ser positivt på de foreslåede regler om grænseoverskridende flytning af hjemsted til og fra Danmark. For det første på grund af EU-domstolens seneste praksis og for det andet fordi, sådanne regler vil medføre en reduktion i de omkostninger, der er forbundet med selskabers grænseoverskridende mobilitet. DI er enig i, at bestemmelser om grænseoverskridende flytning af hjemsted må baseres på reglerne om grænseoverskridende fusion, idet der er tilsvarende hensyn at tage til kreditorer og minoritetskapitalejere.

Danske Advokater er positivt stemt i forhold til at regulere kapitalsekskabers flytning af hjemsted til og fra Danmark. Det er positivt, at de foreslåede regler tager udgangspunkt i de regelsæt, der allerede gælder for grænseoverskridende fusioner/spaltninger og flytning af hjemsted for SE-selskaber.

Kommentar

Forslaget om at indføre regler om grænseoverskridende flytning af hjemsted i selskabsloven er blevet positivt modtaget blandt andet set i lyset af EF-domstolens seneste praksis. Det understøtter vurderingen af, at der foreligger et reelt behov for i større omfang at sikre minoritetskapitalejeres, kreditorers og medarbejderes stilling i forbindelse med selskabers muligheder for grænseoverskridende aktiviteter. Det vurderes således formålstjenstligt at indføre regler om kapitalsekskabers grænseoverskridende flytning af hjemsted med udgangspunkt i reglerne for grænseoverskridende fusioner/spaltning.

3.9. Øvrige bemærkninger til de foreslåede ændringer af selskabsloven

3.9.1. Anvendelse af begreberne øverste ledelsesorgan og centrale ledelsesorgan

Danske Advokater finder, at terminologien ”centrale” og ”øverste ledelsesorgan” er unaturlige og til dels misvisende, og at terminologien derfor bør ændres.

Kommentar

Selskabsloven medførte, at der blev indført en yderligere fleksibilitet med hensyn til valg af ledelsesmodel. Efter selskabsloven kan aktieselskaber således vælge mellem følgende:

- *Bestyrelse og direktion*
- *Tilsynsråd og direktion*

Anpartsselskaber kan herudover vælge en ledelse, der alene består af en eller flere direktører.

I lyset af denne fleksibilitet med hensyn til valg af ledelsesmodeller blev det besluttet at indføre begreberne ”det centrale ledelsesorgan” og ”det øverste ledelsesorgan”. I modsat fald ville det være nødvendigt at beskrive i selskabslovens mange bestemmelser, der omhandler et ledelsesorgans rettigheder, pligter m.v., hvilket ledelsesorgan der tænkes i på den konkrete bestemmelse, alt efter om ledelsen i selskabet er en direktion alene, en bestyrelse og direktion eller et tilsynsråd og en direktion.

For at mindske kompleksiteten i selskabslovens bestemmelser vurderes det som hensigtsmæssigt fortsat at operere med begreberne ”det centrale ledelsesorgan” og ”det øverste ledelsesorgan”, og en definition i sel-

skabslovens § 5 af, hvad der forstås herved, alt efter hvilken ledelsesmodel der anvendes i det enkelte selskab.

3.9.2. Indhentelse af oplysninger fra selskaber under tvangsopløsning

Advokat Michael Nørregaard opfordrer til, at selskabslovens § 229, stk. 2 og 3, om indhentelse af oplysninger fra den tidligere ledelse i et selskab under tvangsopløsning udvides til også at omfatte selskabets tidligere revisor.

Den Danske Dommerforening bemærker, at den foreslåede ændring af § 229, stk. 1, vil medføre et ikke ubetydeligt merarbejde for skifteretterne.

Kommentar

Selskabslovens § 229, stk. 1, anfører hvilke dispositioner den hidtidige ledelse i et selskab må foretage, når et selskab sendes til tvangsopløsning. Bestemmelsens nuværende affattelse indikerer, at skifteretten altid udpeger en likvidator i et selskab, der sendes til tvangsopløsning. Dette er imidlertid ikke tilfældet. Formålet med den foreslåede ændring af bestemmelsen har således alene været at tilpasse bestemmelsens ordlyd, så der i bestemmelsen er taget højde for, at der ikke altid udpeges en likvidator af skifteretten. Formålet har således ikke været at pålægge skifteretterne yderligere opgaver, hvilket vil blive tydeliggjort i affattelsen af § 229, stk. 1, og t i bemærkningerne til bestemmelsen.

Efter forslaget til den ændrede § 229, stk. 2-4, er den hidtidige ledelse i et selskab under tvangsopløsning forpligtet til at bistå skifteretten og en eventuel likvidator udnævnt af skifteretten. Det vurderes som hensigtsmæssigt, at pligten til at bistå skifteretten og en eventuel likvidator udvides til også at omfattet selskabets hidtidige revisor. Herved får skifteretten og en eventuel likvidator mulighed for at indhente oplysninger fra den hidtidige revisor, hvis det skønnes, at revisoren kan bestå til sagens oplysning.

3.9.3. Det offentlige centrale ejerregister

DI anfører i deres høringssvar, at selskaberne fortsat afventer etableringen af det centrale offentlige ejerregister. DI bemærker, at organisationen er opmærksom på, at indførelsen heraf afventer tilpasningen af Erhvervsstyrelsens it-systemer, som endnu ikke er tilendebragt. Færdiggørelsen af denne tilpasning imødeses dog af DI.

Kommentar

Selskabslovens § 58 medfører, at der fremover vil være krav om, at kapitalejere, der ejer mindst 5 pct. af stemmerne eller kapitalandelene, skal registreres i et offentligt tilgængeligt centralt ejerregister.

Erhvervsstyrelsen har igangsat en generel modernisering af styrelsens it-systemer, herunder af det system der anvendes til selskabsregistrering.

Etableringen af ejerregistret har ud fra ressourcemæssige og omkostningsmæssige årsager afventet dette nye it-system, hvilket også tidligere er oplyst over for Folketinget.

Det vurderes fortsat hensigtsmæssigt, at etableringen af ejerregistret afventer Erhvervsstyrelsens nye it-løsning til registrering af selskaber.

3.9.4. Deponering i forbindelse med tvangsindløsning

DI oplyser, at det i praksis har vist sig, at deponering efter deponeringsloven i forbindelse med tvangsindløsning af minoritetskapitalejere er en uhensigtsmæssig og omkostningstung proces. I tilfælde, hvor kapitalandelene er udstedt elektronisk gennem en værdipapircentral, er det muligt at løse problemet nemmere end ved hjælp af deponering. Dels er det muligt at identificere de kapitalandele, der skal indløses, dels er det muligt at overføre indløsningssummen til de rette depotkonti, samtidig med at kapitalandele overføres til den indløsende kapitalejer. DI opfordrer derfor til, at der i selskabsloven tages højde for en mere hensigtsmæssig løsning end deponering, i de tilfælde hvor kapitalandelene er registreret i en værdipapircentral.

Kommentar

Det er vigtigt, at selskabslovens regler er hensigtsmæssige og ikke unødigt omkostningstunge. Dette gælder også reglerne om indløsning. Ved indløsning er der imidlertid også et væsentligt hensyn at tage til den hidtidige kapitalejer, der bliver indløst, og som dermed ikke længere skal være kapitalejer i selskabet. Dette er også baggrunden for, at det er deponeringslovens regler, der skal anvendes, hvis en kapitalejer ikke melder sig med henblik på at få udbetalt de midler, den pågældende har til gode.

En sådan situation vurderes at være i kerneområdet for anvendelsesområdet for deponeringsloven, og det vurderes ikke hensigtsmæssigt at indføre særregler om deponering i selskabsloven vedrørende midler, der stammer fra en indløsning, og dette gør sig også gældende i de tilfælde, hvor der er tale om et selskab, hvor kapitalandelene er udstedt elektronisk gennem en værdipapircentral.

3.9.5. Revisors særskilte erklæring til generalforsamlingen

FSR – Danske Revisorer finder ikke, at det er nødvendigt at kræve, at revisor skal afgive særskilt erklæring til generalforsamlingen, hvis formalia ikke er overholdt, f.eks. manglende ejerbog, idet revisor i forvejen skal medtage disse forhold i supplerende oplysninger vedrørende andre forhold i revisionspåtegningen på årsrapporten.

Kommentar

Efter selskabslovens § 147, stk. 3, skal revisor udarbejde en særskilt erklæring til generalforsamlingen, hvis revisor konstaterer, at ledelsen i et

selskab eksempelvis ikke overholder sine forpligtelser til at udarbejde en forretningsorden og til at oprette og føre bøger, fortegnelser og protokoller.

Det vurderes, at der for kapitalejerne kan være stor forskel på, om et forhold blot er omtalt i revisionspåtegningen på årsrapporten, eller om generalforsamlingen modtager en særskilt erklæring herom.

Ledelsens pligt til at blandt andet at oprette og føre en række bøger, herunder ejerbogen, er et væsentligt punkt i ledelsens forpligtelser, og det vurderes derfor, at der fortsat skal være krav om, at revisor skal udarbejde en særskilt erklæring, hvis ledelsen ikke overholder disse pligter, uanset at forholdet også skal omtales i revisionspåtegningen.

3.9.6. Selvfinansiering og fusion

FSR – Danske revisorer finder, at Erhvervsstyrelsens fortolkning af selvfinansieringsreglerne givet anledning til praktiske problemer i de situationer, hvor køberselskabet og det købte selskab efterfølgende ønsker at fusionere. FSR foreslår derfor, at der indsættes en udtrykkelig regel om, at det er tilladt for disse selskaber at fusionere et vist antal år efter en selvfinansieret overtagelse.

Kommentar

Formålet med selvfinansieringsreglerne i selskabsloven er, at en virksomhed ikke skal deltage i finansieringen af sin egen overtagelse til ugunst for selskabets kreditorer og andre interessenter.

Udgangspunktet er, at en fusion efter selskabslovens regler ikke er omfattet af selvfinansieringsreglerne. De konkrete omstændigheder i sagen kan dog ændre herpå.

Det følger således af Erhvervsstyrelsens administrative praksis, at en fusion mellem et moderselskab og et datterselskab efter en overtagelse, hvor moderselskabet har lånt midlerne til erhvervelse af aktierne i datterselskabet, kan være omfattet af selvfinansieringsreglerne i selskabsloven, idet konsekvensen af fusionen vil være en tilbagebetaling af lånet med midler fra datterselskabet. Det følger dog samtidig af styrelsens administrative praksis, at hvis den efterfølgende fusion er begrundet i væsentlige tungtvejende forretningsmæssige forhold, og hvis fusionen ikke sker som et led i finansieringen af overtagelsen, så vil en sådan efterfølgende fusion kunne finde sted, uden at der er tale om selvfinansiering.

Baggrunden for at anlægge en sådan fortolkning af selvfinansieringsreglerne ved fusion er selve beskyttelsesformålet med forbuddet. En anden fortolkning ved fusioner ville i praksis gøre reglerne om selvfinansiering nærmest illusorisk. Det ville medføre, at en lille virksomhed med et meget beskedent eller utilstrækkeligt kapitalberedskab

kunne optage et meget stort lån til at købe et stort selskab. Efterfølgende kunne selskaberne fusionere. Det eneste, det store selskab ville modtage som led i en sådan fusion, ville være en meget stor gældspost, som ofte ville overstige egenkapitalen i det købte selskab. Resultatet ville blive, at den finansielle stilling i det købte selskab – til ugunst for kreditorer og andre interessenter – ville blive forringet på samme måde, som hvis der blev ydet lån til overtagelsen.

Erhvervsstyrelsens administrative praksis bygger på forarbejderne til selskabslovens § 206, hvor det fremgår, at der ved vurderingen af, hvorvidt der er tale om en transaktion omfattet af selvfinansieringsreglerne, skal anlægges en formålsvurdering, hvor der skal lægges afgørende vægt på, hvad de reelle konsekvenser af den eller de dispositioner, der foretages, er. Det vurderes ikke som hensigtsmæssigt at ændre herpå.

3.9.7. Indsendelsesfrist for filialers årsregnskaber

FSR – Danske Revisorer foreslår, at fristen for en filials indsendelse af det udenlandske hovedselskabs årsregnskab udvides til eksempelvis 6-7 måneder, da dette efter FSR's opfattelse vil lette de praktiske problemer, der er for filialer som følge af, at fristerne for regnskabsaflæggelse i andre lande ofte er længere.

Kommentar

Spørgsmålet om filialers indsendelse af dets udenlandske hovedselskabs årsregnskab har været diskuteret adskillige gange.

Det vurderes hensigtsmæssigt, at der gælder de samme indsendelsesfrister for filialer, som gælder for danske selskaber. Hensynet til regnskabsbrugerne er det samme, uanset om der er tale om et dansk selskab eller et udenlandsk selskab, der driver virksomhed i Danmark via en filial.

Det vurderes ikke hensigtsmæssigt at ændre herpå, og lovforslaget vil som følge heraf ikke indeholde forslag om ændring af årsregnskabslovens regler om indsendelsesfristen for filialers indsendelse af det udenlandske hovedselskabs årsregnskab.

3.9.8. Indførelse af særlig bestemmelse om forkøbsret i små selskaber

Mette Neville og Karsten Engsig Sørensen anfører, at sammenfaldet mellem ejerskab og ledelse i iværksætterselskaber og små selskaber medfører, at der er et stærkt behov for at kunne kontrollere ejerkredsens sammensætning. Kapitalandele er i dag som udgangspunkt frit overdragelige. Det betyder, at stort set alle selskaber gennem vedtægter og ejerftaler fraviger lovens udgangspunkt. Mette Neville og Karsten Engsig Sørensen finder derfor, at der bør indføres bestemmelser, der tilgodeser selskabets behov for at kontrollere ejerkredsens sammensætning.

Kommentar

Der er ikke i forbindelse med evalueringen af selskabsloven fremkommet oplysninger om væsentlige uhensigtsmæssigheder i forhold til den nuværende model, hvor kapitalandele som udgangspunkt er frit overdragelige, men at det i vedtægterne er muligt at fravige dette.

Det er således ikke i forbindelse med evalueringen af selskabsloven eller under høringen blevet fremsat ønske om konfliktløsningsmodeller eller lignende fra erhvervsorganisationerne, herunder ikke fra de organisationer, der repræsenterer de mindre virksomheder.

Det vurderes i forlængelse heraf, at det ikke vil være hensigtsmæssigt på dette punkt at ændre reglerne således, at der er forskel på kapitalandelenes overdragelighed alt efter, om der er tale om små selskaber eller et "sædvanligt" selskab.

3.9.9. Indførelse af mulighed for valg af særlig ledelsesstruktur i små selskaber

Mette Neville og Karsten Engsig Sørensen bemærker, at der efter selskabsloven er stor fleksibilitet med hensyn til ledelsesstrukturen i anpartsselskaber. Der mangler dog efter deres opfattelse en model, der tager højde for, at mange små virksomheder er karakteriseret ved, at ejerne deltager i og forventer at have indflydelse på ledelsen.

Kommentar

Selskabsloven giver især for anpartsselskaber flere muligheder med hensyn til valg af ledelsesmodel. Det er således muligt med en ledelsesmodel, hvor ledelsen udgøres af en eller flere direktører. Der er ligeledes mulighed for at vælge en ledelsesmodel med en bestyrelse eller et tilsynsråd sammen med en eller flere direktører.

Der er efter selskabsloven ikke noget til hinder for, at det i vedtægterne for et selskab fastsættes, at visse konkrete beslutninger skal træffes af generalforsamlingen med et kvalificeret majoritetskrav, eksempelvis enstemmighed.

I forbindelse med evalueringen af selskabsloven har spørgsmålet omkring ledelse også været i fokus, og der har i den forbindelse ikke fremkommet ønske om yderligere ledelsesmodeller, herunder særligt for små selskaber.

Der vil som følge heraf ikke blive foreslået indført yderligere ledelsesmodeller i selskabsloven

3.9.10. Indførelse af regler om konfliktløsning

Mette Neville og Karsten Engsig Sørensen anfører, at en række undersøgelser viser, at konflikter mellem ejerne er akilleshælen i små selskaber

med flere ejere. I værste fald kan konflikter true virksomhedens eksistens. Selskabsloven bør derfor efter de to professorers opfattelse indeholde konfliktløsningsmodeller.

Kommentar

I forbindelse med udarbejdelsen af selskabsloven blev emnet konfliktløsning diskuteret. Udfaldet af disse overvejelser var, at problemstillingerne og konfliktsituationerne vil være for forskelligartede til, at det vil være hensigtsmæssigt, at der indføres en lovbestemmelse. Dette vurderes fortsat at være tilfældet.

Det skal i denne forbindelse nævnes, at der ikke i forbindelse med evalueringen af selskabsloven eller under høringen er blevet fremsat ønske om konfliktløsningsmodeller eller lignende fra erhvervsorganisationerne, herunder ikke fra de organisationer, der repræsenterer de mindre virksomheder.

Der er dog ingen tvivl om at konflikter mellem selskabsdeltagere kan være meget skadelige for selskabet. Det bør derfor undersøges, om der er behov for yderligere information og vejledning. Derimod vurderes det ikke umiddelbart, at dette er et forhold, som kan løses gennem selskabsretlig regulering.

3.10. Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder

Aalborg Universitet anfører, at forslaget om at afskære muligheden for fremover at stifte S.M.B.A.'er er fornuftigt set i lyset af den misbrug, der dokumenterbart har fundet sted, det reducerede kapitalkrav for anpartselskaber samt indførelsen af muligheden for at stifte iværksætterselskaber.

Dansk Erhvervs- og Selskabsrådgivning S.M.B.A. konstaterer, at der i 2010 er foretaget en række forskellige opstramninger i relation til Erhvervsstyrelsens registrering af S.M.B.A.'er, herunder den skattemæssige registrering for moms m.m. Det vurderes på den baggrund, at der er ryddet ud i de brodne kar, og at S.M.B.A.'er stiftet efter 2010 er reelle og fornuftigt kørende. Det vurderes, at den fleksible virksomhedsform er et værdifuldt bidrag til erhvervslivets muligheder, idet fleksibiliteten giver mulighed for i højere grad at udlodde udbytte til deltagerne i forhold til den arbejdsindsats, den pågældende har ydet. Den samme fleksibilitet ses ikke at være til stede i andels- og anpartsselskaber.

Finansrådet støtter en udfasning af S.M.B.A.-selskabsformen. Det er hensigtsmæssigt i stedet at lade selskaberne blive omfattet af selskabsloven med dertilhørende regler om ledelsesansvar, herunder i forhold til et tilstrækkeligt kapitalberedskab og likviditet i selskabet.

Professor Jesper Lau Hansen, Københavns Universitet, anfører, at det er fornuftigt at ophæve S.M.B.A.-selskabsformen. Den uregulerede sel-

skabsform er efter Jesper Lau Hansens opfattelse udfordret af, at iværksætterne ikke har den detaljerede og velprøvede regulering at støtte sig til i den svære opstartsfasen. Dette er en af årsagerne til, at selskabsformen har været plaget af fallitter. Den anden og utvivlsomt væsentligste hovedårsag er, at iværksættere generelt har en høj risiko for fallit, simpelt hen fordi det er vanskeligt at begynde ny virksomhed. Netop derfor er det vigtigt at tilbyde iværksættere en velfungerende selskabsform med begrænset hæftelse som ApS.

Håndværksrådet finder det fornuftigt at udfase S.M.B.A.-virksomhedsformen. Håndværksrådet gør gældende, at man i videst muligt omfang bør tilstræbe transparens i de enkelte virksomhedsformer. Dette har været et problem i S.M.B.A.'erne, hvorfor Håndværksrådet kun kan støtte forslaget på dette punkt.

FSR – Danske Revisorer støtter forslaget om, at selskaber med begrænset ansvar fremover alene kan stiftes med udgangspunkt i selskabsloven, dvs. som A/S eller ApS. Det giver en større klarhed og transparens, når selskaberne underlægges klare selskabsretlige regler, herunder bedre indsigt i selskabernes regnskaber, kapitalforhold, vedtægter mv. FSR – Danske Revisorer noterer sig, at der fortsat kan stiftes andelsselskaber og foreninger med begrænset ansvar i henhold til lov om erhvervsdrivende virksomheder.

Danske Advokater mener, at det er en god idé at ophæve selskabsformen selskaber med begrænset ansvar (S.M.B.A.).

Dansk Erhverv støtter forslaget om at selskaber med begrænset ansvar fremover alene kan stiftes med udgangspunkt i selskabsloven. Det giver således en større grad af klarhed og transparens, når virksomhederne underlægges klare selskabsretlige regler, herunder bedre indsigt i regnskaber, kapitalforhold, vedtægter m.v.

Kommentar

Det er afgørende, at der er gode rammevilkår for danske iværksættere, herunder i relation til opstart af nye virksomheder. Dette hensyn skal dog vejes op mod behovet for at undgå svindel og ulige konkurrence mellem virksomhedsformerne. Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder er alene en registreringslov, og S.M.B.A.'erne er som følge heraf ikke underlagt lovmæssige krav til f.eks. ledelse, kapital og åbenhed, som anpartsselskaberne er.

Sagkyndige har gennem de senere år udtrykt bekymring ved den manglende gennemsigtighed i S.M.B.A.'erne og den deraf følgende risiko for svindel. På baggrund af Erhvervsstyrelsens it-system kan det konstateres, at S.M.B.A.'er i højere grad end anpartsselskaber går konkurs eller bliver tvangsopløst ved skifteretten. I forbindelse med evalueringen blev der endvidere udtrykt et ønske om at få flere virksomheder ind i en lovregule-

ret selskabsform med dertil hørende større transparens, dog med en fortsat stor grad af fleksibilitet til gavn for især iværksættere.

Afskaffelsen af S.M.B.A.-virksomhedsformen skal ses i sammenhæng med, at der med lovforslaget indføres mulighed for at stifte et såkaldt iværksætterselskab, hvor der alene er krav om en startkapital på 1 kr., og hvor mindstekapitalen kan opbygges ved en lovpligtig hensættelse af 25 pct. af det årlige overskud, se ovenfor under pkt. 3.3. Med et iværksætterselskab gives der således adgang til at stifte et kapital selskab uden at skulle tilvejebringe en kapital, forinden selskabet har påbegyndt sin reelle virksomhed. Herved sikres en fleksibel adgang for iværksættere til nemt at påbegynde en ny virksomhed. Det bevirker imidlertid også, at selskabet omfattes af en fyldestgørende regulering, idet selskabslovens regler finder anvendelse, herunder f.eks. ansvar for ledelsen til at sikre et tilstrækkeligt kapitalberedskab. Endvidere omfattes selskabet af en pligt til at udarbejde og indsende en årsrapport til Erhvervsstyrelsen, hvorved der sikres en større grad af transparens, end det er tilfældet i et S.M.B.A. Generne ved at afskaffe muligheden for fremover at kunne stifte et S.M.B.A. vurderes således minimeret med introduktionen af et iværksætterselskab. Samtidig berøres de bestående S.M.B.A.'er ikke af den foreslåede ændring.

3.11. Lov om Det Centrale Virksomhedsregister

Skatteministeriet bemærker, at Erhvervsstyrelsen efter forslaget får hjemmel til at fastsætte regler om registrering af udenlandske enheder uden fast forretningssted i Danmark og opfordrer til, at Erhvervsstyrelsen går i dialog med SKAT med henblik på, at reglerne udformes, så de også tilgodeser SKATs behov.

Skatteministeriet skønner, at tilretning af SKATs it-systemer vil være forbundet med nogle engangsomkostninger i størrelsesordenen 1,0 mio. kr. til IT-omkostninger og 0,2 årsværk svarende til en udgift på 0,1 mio. kr. til udvikling og implementering, hvis den foreslåede hjemmel til registrering af udenlandske enheder uden fast forretningssted i Danmark udnyttes. Efter Skatteministeriets vurdering vil initiativet ikke generere nævneværdige selvstændige effektiviseringsgevinster på Skatteministeriets ressortområde. Skatteministeriet skønner ikke, at initiativet vil medføre løbende omkostninger på Skatteministeriets område.

Kommentar

Med forslaget skabes der hjemmel til, at Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om registrering af visse udenlandske enheder (typisk udenlandske virksomheder) uden fast forretningssted i Danmark i Det Centrale Virksomhedsregister. Sådanne virksomheder registreres ikke i dette register i dag, men registreres eksempelvis med et SE-nummer hos SKAT, hvis de skal afregne skatter og afgifter til Danmark.

Med forslaget åbnes der mulighed for, at disse udenlandske virksomheder på sigt kan optages i Det Centrale Virksomhedsregister og få tildelt et

CVR-nummer i lighed med danske virksomheder.

Forslaget er et led i udmøntningen af regeringens aftale fra september 2012 med Kommunernes Landsforening om anvendelse af grunddata, der blev indgået som led i gennemførelsen af Den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi 2011-2015. Med grunddata menes de væsentligste data om virksomheder og personer m.v., som anvendes af mange myndigheder og derved er grundlaget for den offentlige forvaltning.

Som led i regeringens initiativer til vækst og effektivisering er det besluttet at lette anvendelsen af grunddata for at sikre, at den offentlige forvaltning anvender samme data som grundlag for administrationen. Det er i den forbindelse besluttet at arbejde for, at SE-numre udfases så hurtigt som muligt, således at virksomhederne (danske såvel som udenlandske) alene registreres med et CVR-nummer, som er en entydig nøgle til den pågældende virksomhed.

Med forslaget skabes der grundlag for at samle grunddata om danske og udenlandske virksomheder, som offentlige myndigheder kommunikerer med, i ét fælles centralt register, Det Centrale Virksomhedsregister. Det indebærer bl.a., at offentlige myndigheder kan anvende samme data som grundlag for administrationen, således at arbejdsgange og processer i den offentlige forvaltning lettes, samtidig med at erhvervslivets administrative byrder lettes ved, at samme data anvendes i hele den offentlige forvaltning. Desuden vil en registrering i Det Centrale Virksomhedsregister indebære, at den udenlandske virksomhed vil få et CVR-nummer, som giver adgang til at få en dansk digital signatur, idet en dansk digital signatur kræver et dansk CVR-nummer. Derved vil det blive muligt for enheden at anvende en lang række af de danske myndigheders digitale selvbetjeningsløsninger.

Både de omhandlede udenlandske virksomheder og de danske myndigheder, som kommunikerer med dem, vil således opnå fordele ved en registrering af disse virksomheder i Det Centrale Virksomhedsregister. For nogle myndigheder må dette antages at medføre omstillingsomkostninger, men på sigt forventes myndighederne at opnå effektiviseringsgevinster ved, at de eksempelvis ikke længere selv skal registrere disse udenlandske virksomheder. Finansieringen af disse omstillingsomkostninger er fastlagt i forbindelse med ovennævnte aftale om grunddata og indarbejdes i forslag til tillægsbevillingslov for 2013 og finanslov for 2014 efter aftale med Finansministeriet.

I høringsversionen af lovforslaget var de omhandlede udenlandske enheder angivet som juridiske enheder uden fast forretningssted i Danmark, som afregner skatter og afgifter til Danmark. I den tilrettede version af lovforslaget er formuleringen ændret til udenlandske enheder uden fast forretningssted i Danmark, som anmeldes til registrering i Det Centrale Virksomhedsregister i henhold til anden lovgivning. Derved sikres det, at

Erhvervsstyrelsen på sigt vil kunne fastsætte regler om registrering i Det Centrale Virksomhedsregister af udenlandske enheder, som danske myndigheder kommunikerer med, uanset om de pågældende udenlandske enheder afregner skatter og afgifter til Danmark, eller registreringen sker på andet grundlag. De relevante myndigheder vil blive inddraget i udarbejdelsen af reglerne, når det bliver aktuelt at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte regler herom.

Afklaring med Skat udestår.

4. Oversigt over hørte organisationer og myndigheder m.v.

Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Akademikernes Centralorganisation, Arbejdsmarkedets Tillægs Pension (ATP), Bryggeriforeningen, Beskæftigelsesministeriet, Børsmæglerforeningen, Centralorganisationens Fællesudvalg, CEPOS – Center for Politiske Studier, Copenhagen Business School, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Danmarks Skibskredit A/S, Dansk Autoriseret Markedsplads A/S, Danske Regioner, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, DI, Dansk Investor Relations Forening – DIRF, Dansk Standard, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Dansk Iværksætterforening, Dansk Landbrugsrådgivning – Videncenteret for Landbrug, Dansk Management Råd, Danske Advokater, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Danske Maritime, Datatilsynet, De Samvirkende Købmændsforeninger (DSK), Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Det Kooperative Fællesforbund, Det Nationale Netværk af Virksomhedsledere, Det Økonomiske Råds Sekretariat, Domstolsstyrelsen, Finansforbundet, Finansministeriet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, First North, Forbrugerrådet, Foreningen af J.A.K. Pengeinstitutter, Forsvarsministeriet, FSR – Danske Revisorer, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring & Pension, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Garantifonden for indskydere og investorer, Grønlands Selvstyre, GXG Markets A/S, Handelshøjskolen, Aarhus, HK, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, Investeringsforeningsrådet, IT-branchen, Justitsministeriet, Klima-, Energi- og Bygningsministeriet, Komiteen for god Selskabsledelse, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kommunekredit, Kommunernes Landsforening (KL), Kommunernes Revision, Koordinationen for Kvinde- og kønsforskning, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kulturministeriet, Kuratorforeningen, Københavns Universitet, Landbrug og Fødevarer, Landbrugets Rådgivningscenter, Landscentret, Landsorganisationen i Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Dyrtidsfond, Miljøministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, Ministeriet for Børn og Undervisning, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående uddannelser, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Netværk for forskning om

mænd og maskulinitet, NASDAQ OMX Copenhagen A/S, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Regionale Bankers Forening, Regnskabsrådet, Revifora – foreningen for revision, økonomi og ledelse, Revisortilsynet, Rigsrevisionen, Revisorkommissionen, Roskilde Universitetscenter, Rådet for bæredygtig Erhvervsudvikling, Sammenslutningen Danske Andelskasser, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Skatteministeriet, Social- og integrationsministeriet, Statsadvokaturen for særlig økonomisk kriminalitet, Statsministeriet, Syddansk Universitet, Telekommunikationsindustrien i Danmark, Transportministeriet, Udenrigsministeriet, Værdipapircentralen, Aalborg Universitet og Aarhus Universitet.

Følgende organisationer, foreninger m.v. har haft bemærkninger til lovforslaget: CPH Revision ApS, Aalborg Universitet, advokat Michael Nørregaard, Dansk Erhvervs- og Selskabsrådgivning S.M.B.A., advokat Peter Møllerup, Den Danske Dommerforening, advokat Torben Buur, Akademikernes Centralorganisation, Rederiforeningen, VP Investor Services, professor Jesper Lau Hansen, Københavns Universitet, Finansrådet, Håndværksrådet, professor Mette Neville og professor Karsten Engsig Sørensen, Aarhus Universitet, KL, DI, FSR – Danske Revisorer, NETS, Danske Advokater, Advokatrådet, IT-branchen, Dansk Aktionærforening, Dansk Erhverv, Dansk Told & Skatteforbund og Skatteministeriet.

Følgende organisationer, foreninger m.v. har afgivet hørings svar uden bemærkninger: Kulturministeriet, Ministeriet for fødevarer, landbrug og fiskeri, ministeriet for forskning, innovation og videregående uddannelser, Dansk Arbejdsgiverforening, Syddansk Universitet, Landbrug & Fødevarer, KTO, De Samvirkende Købmænd, Roskilde Universitet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet, Rigsombuddet på Færøerne, Realkreditrådet, DIRF, Aarhus Universitet, Datatilsynet, Forsvarskommandoen og Domstolsstyrelsen.